

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 4. Verbi Dei efficacitæ. Figuræ, Symb. Testim. Ex Veteri &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Quid ergo faciemus? Luc. 3. 10. Si Verbum Dei in veritate à Concionatore processit, si verè ad audientium corda pervenit; protinus timorem incutit; timor verò cautelam à periculis facit inquirere signum evidentissimum profectus verbi, timor, & computatio audientium: quoniam statim se conferunt, unde aeterna possint cavere pericula. Sim. Cass. l. 13. hic.

Ecce mulier. Luc. 7. 37. Mota ad cœlestis Doctoris verbum, suorum peccatorum mole contrita, liquefacta dulcedine Christi, tracta decore conversationis, fida in animo, de benignitate ipsius sperans remissionem peccatorum, incensa igne charitatis illius; opportunitatem perveniendi studiò impigrò quærebat. Idem l. 8. c. 40. Hæc mulier famam audierat de JESU; & cum turbis sequentibus aliquando eum audierat prædicantem. In quem defixò corporis pariter ac mentis aspectu, contemplans vitam, ponderans verba, considerans sanctitatem, virtutem in jam factis miraculis, plurimi eum existimaret. Idem l. 9. c. 29.

Commovet populum. Luc. 23. 5. Verum dicebant; sed sub intentione fallendi Commovit sanè populum in mente propter altitudinem Verbi sui, ac per doctrinam mellifluam; quam etiam operibus validabat. - Commovit animos hominum ad spem supernæ vitæ, inities viam novam. Idem l. 13. hic.

Amicus sponsi, qui stat, & audit eum. Joan. 3. 29. Ideò stat, quia audit; de interiori fonte bibit, ideo stat. Illi, qui noluerunt de interiori fonte bibere, ideo expulsi sunt; nec potuerunt stare. S. August. tr. 15. in Joan.

Qui ex Deo est, verba Dei audit. Joan. 8. 47. Cupiens in hac vita cognoscere Deum, audiat verba Dei; cujus cognitio in fide conceditur; & fides ex auditu est. *auditus est autem per verbum Christi.* Rom. 10. 17. Volens amare Deum; audiat verbum Dei: eruditur in illo ad Zelum secundum scientiam. Dispositus ad agones audiat verbum Dei; nè supra se indebitè raptus in inferiora labatur. Idem l. 11. cap. 40.

Oves vocem ejus audiunt, & proprias oves vocat nominatim. Joan. 10. 3. Conveniunt ad Adam leo, ursus, tigris, lupus, bos, ovis, aquila &c. ut ejus vocem audiant, & pareant. Gen. 2. 19. Ad secundum Adam non leones, non lupi, sed tantum oves veniunt, & ab eo nominantur. Venerunt ad eum feræ, sed mox, ut ejus vocem audierunt, & intrà ejus ovile, Ecclesiam, ingrediuntur; jam ex sanguinariis bestiis, omni positâ crudelitate, in oves mites mutantur. Sylveira hic.

Ibi dicitur tibi, quid te oporteat facere. Act. 9. 7. Desinit videre secularia, qui incipit videre divina. S. Ambros. l. 2. de Abrah. c. 9.

Surrexit autem Saulus de terra, aperitq; oculis nihil videbat. Act. 9. 8. Amisit visum, non auditum: quia vocem Domini audivit. Casti lo. Illat. 278.

Polyantha Sacra. Tom. II.

Suadeo tibi emere à me aurum, ignitum. Apoc. 3. 18. Si discere lubet, à me, qui veras, stabilesq; opes largior, ferventi desiderio ignitum aurum emito: nempe Sacra doctrinæ verbum igne exploratum, splendidumq; reditum. S. Andreas Casar. f. 3. in Apoc.

Ex Patribus, & aliis.

Pleraque Symbolicè.

Verbum Dei lux est, Verbum Dei nix est Super mel quoque, & favum est Dei Verbum: quod ore divino melle dulcior fluxit oratio; & perspicua nivis ritu mollioribus cadunt verba sententiis. Verè hic solus sermo nivibus comparandus; qui de cœlo missus in terras jejuna nostrorum arva pectorum fecundavit. S. Ambros. l. 7. in Luc. Erant autem Moyses, & Elias &c.

Admiranda sunt opera Verbi Dei: per ipsum enim vita amoris, & charitatis, in anima generatur. S. Bernardinus tom. 2. f. 9.

Verbum Dei hamo simile est: quia, nisi capiatur, non capitur. Idem ibidem.

O quàm bonum Verbi Dei rete salvificum, & indissolubile, non mortalis artificis manu contextum; sed Spiritus S. sapientiæ connexum, atque compositum. S. Laurent. Just. de triumph. &c. c. 27.

Quando Deus vult venire per gratiam in mentem alicujus, ad ipsum justificandum; primò præmittit Joannem prædicantem: quia singularis introitus DEI in corde peccatoris est per prædicationem. S. Vinc. Ferr. serm. 7. D. 3. Adv.

Inter cœtera remedia, quæ, ad conservandam animi innocentiam, juvare plurimum possunt, præcipuum est auditus Verbi Dei. Isidorus Clarius l. 1. or. 63.

Lumen est agris oculis odiosum, sic Verbum Dei hominibus pravè dispositis molestum. Excitat lux pigritiam: sic Verbum Dei excitat mentem surgendi è lecto peccati: *surgere, illuminare Jerusalem.* Isa. 60. 1. Geminiani l. 1. c. 82.

Ex modica scintilla fit sæpe maximus ignis: sic aliquando ex brevi prædicatione sequitur magnus fructus. Idem ibidem.

§. IV.

Verbi Dei efficacia.

Figuræ, Symbola.

Sexcentos viros vomere &c. Judic. 3. 31. Vomer significat vim Verbi Dei in anima; quò eradicantur spinæ vitiorum, & cordis duritia mollior. Isa. S. Hieron. in Il. 2.

David tollebat citharam &c. 1. Reg. 16. 23. Potior vis hujus citharæ erat supernaturalis. Rupertus per citharam accipit dulcedinem prædicationis Evangelicæ: hac enim suâ suavitate ad se rapuit omnes gentes. Cornelius hic.

Eruçavit cor meum Verbum bonum. Ps. 44. 1. *Comede volumen istud.* Ezech. 3. 1. q. d. hæc traditio voluminis Symbolum est Legationis tuæ. Sicut Doctores creantur, tradendo

Q. 00 00

dendo

dendo librum; sic hic Ezechiel creatur Propheta, accipiendo volumen prophetiarum à Deo. Comestio verò significat ea, quæ in illa audis, & vides, in intima animæ tuæ meditando transfundi: ut cum affectu, & ex calore interno, & toto spiritu, ea populo proloquaris. Nota: Verbum Dei est simile pilulis; quæ foris auratæ, vel sacharatæ, deglucuntur cum suavitate; sed, cum in ventre dissolvuntur, aloë, myrrha, crocus &c. ventrem amarificant. Sic, ait S. Thom. in Apoc. 10., Verbum Dei dulce est rationi, sed amarum sensualitati. Et sicut pilulæ, quæ ventrem non alterant, bonæ non sunt, sed inefficaces; quia noxios humores non expellunt: ita concio, quæ conscientias, suis vitis affixas, non concutit, bona non est. Cornelius in Ezech. hic.

Sagittæ potentis acutæ cum carbonibus desolatoriis. Plal. 119. 4. vel *vastatoribus.* Qui sunt isti carbones? Intellegat Charitas vestra primò, quæ sunt sagittæ. Sagittæ potentis acutæ, Verba Dei sunt. Ecce jacuntur, & transigunt corda: sed, cum transfixa fuerint corda sagittis Verbi Dei, amor excitatur, non interius comparatur. Novit Dominus sagittam ad amorem: & nemo pulchrius sagittat ad amorem, quam qui verè sagittat. Imò sagittat, ut faciat amanti. Sagittat cor amanti: ut adjuvet amantem sagittæ autem sunt, cum agimus verbis. Carbones vastatores qui sunt? Parum est verbis agere contra linguam subdolan, & labia iniqua; parum est vocibus agere; & exemplò agendum est: exempla sunt carbones vastatores. S. August. hic. Est sagitta sermo Dei vivus, & efficax, & penetrabilior omni gladiò ancipiti. S. Bernardus l. 36.

Labia ejus lilia. Cant. 5. 13. Sicut lilia non nent, neque texunt; sed Pater cœlestis vestit illa: ita: sermones Christi per se placent; licet humani ornamenti nihil habeant. Theodoretus.

Et gladium Spiritus &c. Ephes. 6. 17. Dicitur Verbum Dei gladius: quia separat Spiritum à carnali voluptate. Hugo Card. in Gen. 32.

Et vox illius, tanquam vox aquarum multarum. Apoc. 1. 15. Hæc vox, ait S. Gregor. & Pererius, est prædicatio Evangelii; ita sonora, & potens; ut in omnem terram exierit sonus ejus. Et sicut aquarum: quia instar aquæ restinxit sitim rerum temporalium; & refrigeravit æstum concupiscentiæ. Secundo, quia abluvit maculas peccatorum. Tertio quia fecundat terram cordium humanorum, ut fructus proferant. Cornelius hic.

Testimonia.

Ex Veteri, & Novo.

Anima mea liquefacta est, ut locutus est. Cant. 5. 6. Omnia vis Verbi, & ignita, vehementer inflammat cor commutat renes; in nihil, in conspectu suo, respectu Dei sui, animum redigit; à seipsa liquecere, & deficere, facit; ut jam anima non sit secum. Gilbertus l. 44. Quando? vel ubi locutus est? Nimirum quando, vel ubi, ego pessulum os illi mei Dilecto

aperui: loquendo scilicet, pro utilitate audientium, ea, quæ sunt Dilecti: tunc & ibi Dilectus est locutus. Non enim ego eram, qui loquebar; sed ipse loquebatur in me. S. Rupertus l. 5. in Cant. hic.

Manu erigit mihi aurem, ut audiam quasi Magistrum: Dominus Deus aperuit mihi aurem; ego autem non contradico. Isa. 50. 4. 5. In tot opprobria, tormenta, ultrò se tradit? quò motivò? quia Verbum Dei audivit. Ignitum eloquium Domini vehementer, pervasit niveam molem, & dissolvit: jam liquefactus ad humiliactiones, cruciatus, sponte defluit necesse est. Gilbertus l. 44. Dominus aperuit mihi aurem. Audistis loquentem Dominum? audite liquefactum affectum discipuli: ego, inquit, non contradico. in Apoc. 2. 9.

Adhuc quadraginta dies &c. Jon. 3. 4. 5. Jonas brevissimam concione sceleratissimam urbem ad ad poenitentiam revocavit.

Sedebam docens in templo. Matth. 26. 55. Libertas doctrinæ, atque Verborum Dei præfigitur; quod Christus in templo docens non capitur. *Verbum enim Dei non est alligatum;* neque conclusum fuit aliquando funibus tyrannorum. Sim. Cass. l. 13. hic.

Ecce dedi coram te ostium apertum. Apoc. 3. 8. Quid est ostium apertum, nisi Verbum liberum? Sicut namque apertam domum intramus; ita, per verbum liberum prædicatum cor humanum penetramus; & hostem eliminamus; & factorem cordis in ipso habitatorem collocamus. Richardus à S. Viêt.

Ex Patribus, & alijs.

Potens est sermo spiritalis persuadere obtemperantibus fidei; etiam abique Grammatica, & Rhetorica. S. Ephrem Prologò in Patrenses ad Monachos.

Omnis virtus, quæ est in Verbo prædicato, est à Verbo propter nos increato. S. Bonaventura l. 2. de SS. Evangelistis.

Quotidie cernimus; simpliciter sermone, propter Spiritus assistentiam, spirituales viros utiliter hominum corda ferire: alios verò ornatò eloquio in ventum verba proflare; ut non coram DEO gloriatur omnis caro. S. Thom. Vill. l. fer. 4. D. 1. Quadr.

Parum ignitum est, & minus efficax, Verbum, quod non incaluerit, & fulcitum fuerit ab eloquio Dei: quod est ignitum vehementer; & nisi vivificatum fuerit à sermone ejus; qui est *vivus & efficax*, secundum Apostolum. Hebr. 4. 12. Gerson Lect. 1. sup. Marc.

Decora columna atabastrina, perpolitè; sculpta, non eget albedine, aut aliis coloribus: ipsa enim pictura eam deformarent. Sic gemma non aliam lucem, quam suam, patiuntur: colore aliò deturpantur. Sic sublimis sapientia Evangelii non eget exornari humanâ Rhetoricâ; nec aliò splendore, quam suo. Diez D. Sexages.